

A T Ö R Z S T Á B O R A avagy

Modern tábori kis tracta.

Tartalom

Kézszerítés.....	1. oldal
Vár a tábor.....	2. oldal
Fiország.....	24. oldal
Tovább!.....	48. oldal

KÉZSZORITÁS

Nyujtsd a kezedet, fiatal vezetőtestvérem, te ismeretlen fiu, akinek ugyanugy a gondjaira bízott a jó Isten néhány fejlődő magyar gyermeket, mint sok évvel ezelőtt nekem. Vezető lettél, mert kár volna véka alá rejtened értékeidet és mert sok a vezetésre váró magyar fiu. Ha Krisztus él a lelked mélyén és figyelő szemedet okosan a világra szegezed, jó vezető válik belőled hamarosan. Csak kemény akarat, mély hit és sok tudásvágy kell hozzá. Fogadd el idősebb vezetőtársad feléd nyújtott segítő kezét, vedd át a gyakorlatból leszűrt sok tapasztalatot és értékesítsd a magad gyakorlati munkájában jó eredménnyel a Magyar Fiu szolgálatában.

J Ó T Á B O R O Z Á S T !

I. fejezet.

V Á R A T Á B O R

/Táborelőkészítés/

Miről szól ez a fejezet?
.....

1. A tábor szerepe a törzs életében
2. Lelki, szellemi és gyakorlati előkészítés

Tervezgetések

Kirándulások, összejövetelek

A táborhely felderítése

Megbeszélés a szülőkkel

Program-készítés

Egyéni, törzsi célkitűzés

A tábori felszerelés összeállítása

Étrendösszeállítás

Tábori megbízatások

Tábori szabályok

3. Táborbaszállás, táborverés

+□+

Tábori induló: „Vár a tábor, az erdő, a mező
.....
Vár ránk, testvér, a sok kismadár.
Fatakesobogás, madárdalolás,
Az Uristen minket templomába vár.”

+□+

I. V Á R A T Á B O R

A vezetői munka szempontjából a tábor az egész évi munkának erőpróbája, koronája, ahol módunk van értékelni ténykedésünk eredményeit, tehát levenni a következtetéseket a jövőre nézve. „Ki mint vet, úgy arat”. Itt jönnek elő legjobban a törzs tagjainak értékei éppúgy, mint hibái. „Lakva ismerjük meg egymást”. Ugyanakkor a tábor hatalmas lendítőerő a jövő év munkája érdekében.

Másik oldalról, a fiuk szemszögéből nézve a tábor önálló romantikus fiuország, ahol részben vagy egészben teljesülhetnek azok a vágyak és tervek, melyeknek valóraváltását a városi élet köztöttsége szinte teljesen lehetetlenné teszi. A tábori életre való vágyakozás tehát a romantika és az önállóság iránti vágy egyik megnyilvánulása.

Minden fiu rajong a tábori életért. Nos, a vezető feladata, hogy ezt a rajongást a Nagy Cél szolgálatába állítsa. Egyszerűen a tábort a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel készítse elő, hogy aztán Fiuország életét semmi komoly akadályozó körülmény ne zavarja.

+□-□+

Ugy körülbelül karácsony után már felvetheti a vezető a kérdést: „Hol legyen a nyári tábor?” /Megjegyzem, ez a kérdés általában a tagok részéről jön./ Tarthatunk külön összejövetelt, melynek ez a kérdés a középpontja. El lehetünk készülve, hogy a fiuk a legkülönbözőbb javaslatokkal fognak előállni. Besznek egészen vad ötletek is/persze inkább csak olyan társaságoknál, melyek még nem voltak táborban/. De hagyjuk nyugodtan csapongani a fiuk képzeletét, csak éppen arra vigyázzunk, hogy a nagy tervezgetés hevében össze ne vesszenek. Természetes, hogy ez a megbeszélés nem csupán a tábor földrajzi helyéről, hanem inkább az ottani életről fog folyni.

A végén a vezető terdje reális mederbe a tervezgetést/szerelje le a magastátrai tábor pártját, és egy-két hónapig hagyja a dolgot „érni”. Ezzel tulajdonképpen megtörtént a táborelőkészítés első mozzanata az ötletfelvetés, köznapi szöveggel élve bogarat tettünk a fiúk fülébe.

A tavasz beálltával aztán az egész törzsmunkát a tábor előkészítésének szenteljük. Összejöveteleken, kirándulásokon most már azokat a próbapontokat gyakoroljuk, melyek ismerete elengedhetetlenül szükséges a tábori élethez/sátorverés, tüzelés, főzés, tájékozódás, elsősegély stb./ A felolvasások, mesék a tábori életből merítik anyagukat. Természetesen ennek egyik fő-előfeltétele a vezető gazdag élménykinése, ill. ilyen irányú olvasottsága.

Domborítsuk ki a fiuk előtt a tábor ezer szépségét, örömet, de ne idealizáljuk túl. Tudják meg a tagok még idehaza, hogy a gyönyörű tábor-tüzek, a rengeteg játék, izgalmas éjjeli riadók mellett például kell kozmák, kormos és zsíros lábast esetleg jéghideg vízben tisztára mosni, kell néha szolgálatot teljesíteni a konyhán, mikor a törzs játszik stb. De értessük meg velük, hogy csak úgy lesz ott igazi fiús élet, ha nem kell mások segítségére támaszkodnunk, ha teljesen önállóak leszünk.

A fegyelmetlenségre hajló tagoknak magyarázzuk meg, hogy a tábor a kemény fiúk világa, tehát kellő fegyelmettséget és összetartást kíván. De a törzsi élet minden területén alakítsuk ki a fegyelmet. A táborban aztán már sokkal könnyebb dolog lesz teljesen megfogni a társaságot, és ennek eredményeképpen a fegyelem végleg/itt elsősorban a fiatal törzsekre gondolunk/a törzsi élet természetes velejárójává válik. Nem szabad elfelejtenünk, hogy amikor táborot vezetünk, egyúttal 8-10 fiu testi-lelki épségéért felelősséget

vállalunk, tehát csak olyan tagokat vihetünk magunkkal, akik teljes mértékben engedelmeskednek utasításainknak. Ha a táborig valakinél ezt nem sikerül elérnünk, inkább ne vigyük el, sem hogy ott kint fegyelmetlenségével zavarja a fiuk harmónikus életét vagy még rosszabb esetre gondolva - netán súlyos sérüléssel, esetleg holtan kelljen hazaszállítani.

Neveljük a fiukat -elsősorban a kirándulások keretében- a természet életének esendős megfigyelésére, a keresztény ember természet iránti hódolatára, ami végső fokon a Teremtőhöz vezető út a gondolkodó embert.

Miközben a fenti dolgok zajlanak megtörténik a táborhelykeresés. A vezető helyettesével vagy egyedül elindul a már térképen előre kiszemelt helyek ilyenirányú felkutatására. A legtöbb esetben a szó szeroros értelmében vett táborhelykeresésre nincs is szükség. Ugyanis a vezető is volt valahol tag s bizonyos, hogy régi társaságával többször is ment táborba. Nos, ezek a már kipróbált helyek egyszerűen felhasználhatók újabb táborozásokra. Ez rendkívüli módon megkönnyíti a vezető táborelőkészítő munkáját. Hiszen már előre tudja, hogy milyen program lebonyolítására alkalmas a hely, ismeri jól a táborhely közvetlen vagy távolabbi környezetét is, tisztában van a beszerzési lehetőségekkel, az emberekkel, akikkel a táborozás folyamán beszerzés, engedélykérés stb. címén érintkezésbe kerül.

De nézzük csak az első esetet, amikor teljesen ismeretlen vidéken kell alkalmas táborhelyet keresni. Már évközben sokat böngészem a térképet, érdeklődöm komoly turistáktól, tapasztaltabb vezetőktől jó helyek iránt. Amikor összegyűjtöttem 3-4 alkalmas lehetőséget, -részánva egy-két vasárnapot- felkeresem ezeket. Legyünk igényesek a leendő tábor helyével szemben, hiszen törzsünk életének /még ha több éves is a társaság/ igen fontos része fog ott lejátszódni. Lássuk most azokat a kér-

déseket, szempontokat, melyeket a táborhelykeresésnél figyelembe kell venni ill. kedvező feleletekre kell rájuk kapni.

1. Alkalmas-e a hely sátrak felverésére?
2. Hol van a táborhely közelében ivóvíz, mosdóhely, fürdőhely, a legközelebbi fedett hely?
3. Lehet-e gallyat gyűjteni?
4. Nem veszélyezteteti-e talajvíz, áradás, villámcsapás, ágzuhanás, föld- vagy sziklaomlás a táborhelyet; van-e sok alkalmatlan bogár?
5. Hol van játéktér, számjátéktér?
6. Van-e a közelben kirándulásra alkalmas hely?
7. Milyen távolságra van a legközelebbi járt ut

Ezek csak magát a táborhelyet érintő kérdések. Ha ezekre kedvező választ kaptunk: megtaláltuk a jó táborhelyet. Persze ne elégedjünk meg csupán egy hely felderítésével, lehetőleg keressük fel a többi számításba jöhető tájat is. Így aztán lehet válogatni.

Következnek a táborelőkészítő portya. Ekkor már választottunk a kínálkozó lehetőségek közül s most a tábor életét érintő körülményeket akarjuk megismerni. Természetesen -ha a hely megközelítése körülményes, az odautazás költséges- a táborhelykeresést és táborelőkészítést egy alkalommal is le lehet bonyolítani. Itt a következő kérdésekre kell kielégítő feleletet kapnunk:

1. Hol van a legközelebbi település, vasút-, hajó- vagy autóbusszállomás? menetrend, menetdíj
2. Hol van a legközelebbi templom, orvos, gyógyszerár, posta, rendőrőrs, cipész, szabó?
3. Hol lehet kapni és mennyiért: kenyeret, tejet, húst, gyümölcsöt, főzelékfélét, zsírt, cukrot, sót stb. stb. és a szalmazsákokba szalmát?
4. Kitől kell táborozási engedélyt kérni?
5. Volt-e mostanában járvány a faluban?
6. Kinek lehet majd címezni a tábor tagjainak szóló postai küldeményeket?

A táborhelyet és közvetlen környékét rögzítsük magunknak térkép-vázlat és esetleg fény-

kép formájában.

A táborhely-felderítést májusnál előbb ne tartsuk meg. Kora tavasszal még nem ismerhetjük meg kellőképpen leendő táborunk színhelyének igazi arculatát. Még nem zöldeltek ki a fák, a bokrok, nem jelentkeznek az esetleg kellemetlenkedő bogarak. Májusban már sokkal őszintébb lesz hozzánk a természet.

A tábor előtt lehetőleg ne vigyük el a fiukat a "tett színhelyé"-re. Hasson az majd a táborbaszálláskor az ujszerűség varázsával, mely még romantikusabbá teszi a nagy törzsi megmozdulást. Ellenben meséljünk nekik a helyről, annak szépségeiről, írjuk le nekik az egész vidéket, mutassuk meg a kint készült fényképeket, térkép-vázlatokat. Ez aztán igazából serkenteni a fiuk tervezgetéseit.

Megtörtént a táborhely-felderítés, megkaptuk az engedélyt. Következő lépés: megbeszélni a tábort a fiuk szüleivel. Rengeteg probléma fog felmerülni különösen az első táborozóknál. A vezető szép sorjában keres és ajánl megoldást mint egyikre. Megnyugtatta az édesanyákat, hogy nincs az erdőben se farkas, se rabló; a sátorban való alvás nemhogy veszélyesebb, de sokkal egészségesebb a szobában való alvásnál; a tábori szakács -ha nem is olyan nagyszerűen, mint a mamák- de izletesen és kielégítően tud főzni; a sátrak viharállóak stb. A legdöntőbb érv ilyenkor az élő példa: a vezető sok-sok tábora, melyekben megedződött és számos élménnyel, jó tulajdonsággal gazdagodott.

Közben zajlik a törzs élete, folynak az összejövetelek, séták, kirándulások. A fiuk majd nem minden alkalommal előállnak valami táborra vonatkozó tervvel, ötlettel. De a vezető is tervezget. Persze ez még nem rendszeres program-összeállítás, inkább csak álmodozás. Rendkívül előnyös és célravezető dolog ilyenkor ötletcsúdulat vezetni. Ezt ál-

landóan magunknál hordjuk és a felvetődő ötleteket/akár a fiuk, akár a mi részünkről jönnek/pár szóval feljegyezzük. Például ilyen szavak olvashatók egy ötletcédulán: „Első tábortüznél a közeli falu történetét elmondani. Riadó kettévágott parancsal. Forgószinpadon népitánc és morzetanítás. Egyik tábortűz után séta a tábor környékén. A közeli barlang felkutatása. Portya az Árpádok-korabeli ...-templomhoz. Portyáról meggyet hozni és ebből meggy mártást főzni. Diáktábortűzet tartani. Megtréfálni az őrséget...”

A tábor előtt egy-két héttel rendszerbe foglalhatjuk az ötleteket és mind a mi, mind pedig helyettesünk terveivel összhangban összeállítjuk a tábor programját. Vigyázzunk, ne essünk végletekbe. T.i. van, aki úgy vélekedik, hogy felesleges különösebb programot összeállítani, hiszen ott kint majd magától jönnek a jó ötletek. „Hiszen táboroztam épp eleget, tudom én, mit kell csinálni!” És amikor állnak az sátorak, akkor fogja látni, hogy nem is olyan nagyon jönnek az ötletek és ha jönnek is, nem valami következetes rendszerességgel. Általában az ilyen vezető a harmadik-negyedik napon kifogy a tervek közül s kénytelen elővenni az előző napi programot. Rendszertelen program – rendszertelen tábori élet, mely nem lendítő, hanem fékezőerő a törzs életében s a fiuk csalódnak a szépnek, nagyszerűnek megálmodott tábor világában.

A másik véglet/első táborukat irányító vezetőknél gyakori/ a túlzott aprólékosság. Szinte perenyi pontosságra állítják be a programot. Ime egy túlzottan aprólékos példa:

- „Délután. 30-320: Szabadidő
- 320-40: Futballozás
- 40-410: Uzsonna
- 410-445: Fürdés
- 445-60: Játék
- 60-630: Karjelek tanulása
- 630-715: Vacsora
- 715-80: Fogmosás, mosogatás, átöltözés

- 80-100: Tábortűz
- 100-1015: Ima, napirend, zászlólevonás.
- 1015: Takarodó

Természetes, hogy már a tábor első napján jönnek nem várt akadályok, melyek zavart okoznak a „kigrammozott” program lebonyolításában. Az ilyen vezető állandóan kötve érzi magát az idő által és retteg minden meglepetéstől, mely esetleg felboríthatja a perenyi pontosságra beosztott terveket.

Az arany középut a fent említett két végletből könnyen megtalálható. Mindenek előtt legyen egy általános napi programunk.

- Ébresztő, torna, mosdás 70-kor
- Sátorrend
- Ima, zászlófelvonás 80-kor
- Reggeli
- 110-ig foglalkozás, tizórai
- 10-ig fürdés, játék
- Ebéd, mosogatás
- 30-ig csendespihenő
- Délutáni foglalkozás, uzsonna
- Vacsora 1/280-kor
- Tábortűz
- 100-kor ima, napirend, zászlólevonás, takarodó.

Ez a napi program váza –kivéve, ha portyára vagy kirándulásra megyünk. Nekünk csupán a „foglalkozás” megjelölést kell az otthoni ötletekkel, tervekkel „behelyettesíteni”. A programban tehát csak az u.n. változó részeket tüntetem fel.

Álljon itt mintául egy tiznapos tábor/ fiatal törzseknél ez a legideálisabb időtartam/ vázlatos program-tervezete.

Tábori tervek
.....
/Időtartam: jul. 10.-20./

Jul. 10. szerda

Táborbaszállás, táborépítés/sátorverés, kony-

ha-, táborkapu-, kerítés építése, latrina/tábori
W.C./-, szemétködör-, verem megásása, zászlóárbóc
felállítása, gyülekezőhely kitisztítása, tábortűz-
hely kijelölése stb./

Fagyűjtés /másnapra is/
Mósakodás
Megnyitó tábortűz

Jul. 11. csütörtök.

Délelőtt: Számjáték, sáterkörnyék- és tábor-
diszités

Délután: Kötelező levélírás haza
A fürdő megépítése
Játék
Szétnézés a környéken
Magyar mult tábortüze

Jul. 12. péntek

D.e.: Forgószinpad/elsősegély, kimjáték,
térképészeti, népi tánc, jeladás./
Szabadidő

D.u.: Nyíllal célbalövés, indián játékok
Felolvasás
Tábortüznél: „ujencavatás”

Jul. 13. szombat

D.e.: Éjjel 2⁶-kor riadó; üldözéssel szám-
játék a ...-rétig, visszafelé a ...-
-barlang felderítése
Szabadidő

D.u.: Új játékok tanulása, a zsinorlabda-
pálya elkészítése
Előkészület a vasárnapra/tábori nag-
takarítás/
Magyar jelen tábortüze

Jul. 14. vasárnap

D.e.: Ünnepi teendők: szentmise, közös
szentáldozás
Szétnézés a faluban
A kilátogató vendégek/szülők/ fo-
gadása.

D.u.: Játékok, versenyek a vendégek előtt
Szabadidő
Indián tábortűz

Jul. 15. hétfő

Egésznapos portya ...-pusztára
Rövid tábortűz: a portya megbeszélése

Jul. 16. kedd

Gyermeknap
Magyar jövő tábortüze

Jul. 17. szerda

D.e.: Próbázás akadályverseny keretében
Szabadidő
D.u.: Egyéni zsinorlabda-bajnokságok kez-
dete.
Kötelező levélírás haza
Játékok
Diáktábortűz

Jul. 18. csütörtök

D.e.: Forgószinpadok: nótatanulás, indián
ismeretek
Az egyes sátrak lakóinak önálló pro-
grammja előzetes megbeszélés alapján
D.u.: A hátralévő zsinorlabda-mérkőzések
lebonyolítása
Sátrak közti versenyek
Utolsó tábortűz

Jul. 19. péntek

D.e.: A napkelte megnézése a tábor fölötti
hegytetőről
Nagy számjáték
D.u.: Táborbontás
Indulás haza

Egy ilyen program-tervezet lehető-
vé teszi a hirtelen jött jó ötletek beiktatását.
A leírt tervezet nem dogma, ha a helyzet úgy ki-
vánja, változtassunk rajta.

Föltétlenül számítsunk az esetleges rossz időre, amikor nem bonyolítható le a rendes program, sőt kénytelenek vagyunk a sátorban maradni. Irjunk össze ötleteket, terveket erre az eshetőségre is.

Mit is lehet ilyenkor csinálni?

- Felolvasni, mesélni
- Szűk helyen, ülve is lebonyolítható játékokat játszani
- Forgószinpadot rendezni
- Társasjátékozni
- Naplót, levelet írni, rajzolni
- Nótázni
- Vitákat rendezni/nagyobbaknál/
- Jeleneteket előadni
- Faragóversenyt rendezni
- Összejövetelet tartani
- Elméleti részből próbázni
- Eső-szünetben a felázott talajon nyomot olvasni

A program mellé még irjunk egy pár tucat játékot, hogy bármikor elő lehessen venni. /Persze itt is számítsunk a rossz időre, tehát legyen köztük jópár szobai játék is. /Irjunk össze egy csokorra való szép magyar népdalt, ifjúsági dalokat, értékes műdalokat, melyeket ott kint megtanítunk a fiuknak. Ha van költői lélek a törzsből, vajjon hol nincs?! /irassunk vele táborig indulót valamelyik kedves nótánk dallamára

A munkának csak akkor van értéke, ha az valami nemes célt szolgál. A tábor a Nagy Cél felé vezető utnak jelentős állomása. De ezen belül kell, hogy legyen valami közelebbi, kézzelfogható célja is. Két részre osztható ez a célkitűzés: egyénire és törzssire. A fiukkal megbeszéljük -lehetőleg négyszemközt-, hogy válasszanak maguknak egy pozitív és egy negatív célt, melyet a táborban igyekeznek megvalósítani. /Pl. pozitív: megtanul főzni, uszni, nyomot olvasni, faragni stb.

negatív: nem fog veszekedni, nem lesz torkos, leszokik a válogatásról stb. / A törzsi célt a vezető szabja meg. Ilyenek lehetnek: a tábor környékének részletes és pontos megismerése, az indiánélet megismertetése, mélyebb vallásosságra való nevelés, próbázás, vezetőképzés stb.

Természetesen a programot a kitűzött célnak megfelelően állítom össze, de amennyire csak lehet, legyenek tekintettel a fiuk egyéni célkitűzéseire is.

A táborig felszerelés előkészítését se hagyjuk az utolsó pillanatra. A törzsi felszerelést tekintve legfontosabbak a sátrak. Ha saját birtokunkban vannak, akkor kellő időben lássunk hozzá rendbehozásukhoz, ha kölcsönkérjük, legyen időnk az esetleges hibák kijavításához. Leggyakoribb sátorfajta a rower-sátor. 10-12 éves fiuk négyen is beleférnek, nagyobbak ketten, legfeljebb hárman. Felverésüket, használatukat, összehajtásukat természetesen még tábor előtt meg kell tanulniuk a fiuknak.

Lássuk csak, milyen felszerelésre van szüksége a törzsnek egy tíznapos táborhoz?

Konyhafelszerelés

- 2 db főzőedény /6-8 literes lábas, fazék/
- 1 db teaszűrő
- 1 db merőkanál
- 1 db zsirtartály /bödön/
- 1 db szűrőkanál
- 2 db főzőkanál
- 1 db konyhakés
- 1 db konyharuha, törlőruha
- 1 db tűzhelylap
- vászonzacskók/cukor, só, liszt. számára/
- káposzta v. tökgyalu

Egyéb

- táborig naplófüzet
- kisásó

térkép	csákánybalta
mentőkészlet	labda
varrókészlet	játékszámok
viharlámpa	sátrak
könyvtár/8-10 könyv/	társasjátékok
cipőtisztítókészlet	kötél
kisbalta	zászló
láda v. zsák	

A közös felszerelés nagy része a törzs tagjaitól származik, tehát csak a tábor időtartamára „közös”. E dolgokra fokozott mértékben vigyázzunk, hogy más alkalommal is szívesen rendelkezésünkre bocsássák.

Az egyéni felszerelést föltétlenül írásban is ismerjessük a tagokkal. Legjobb, ha a vezető gépelve minden taghoz eljuttatja, s ha ez nem áll módjában, lediktálja. 10-14napos táborhoz kb. a következő egyéni felszerelés kívánatos:

csajka, evőeszközök	kulacs
fésű	bélyeg, boríték
fogkefe, fogkrém	levélpapír
gyertya, gyufa	2 db pokróc
fürdőnadrág	zsineg
hálóruga	torna nadrág
szappan, törölköző	3 db zsebkendő
tartalék harisnya	viharkabát
tart. zokni	szalmazsák
tart. alsónadrág	imakönyv/Missale/
toilette papír	egy jó könyv
biztosítótűk	notesz, ceruza
zsebkés	személyazonossági
pullover	igazolvány
hátizsák	zsebpénz
ternacipő	ujszágpapír

/ A ruházat többi része rajtad van/
 Jó, ha van: fényképezőgép - aprószeres zacskó - iránytű - lepedő - óra/egy
 mindenképpen legyen! - zseblámpa.

Mind a törzsi, mind az egyéni felszerelésről készítsünk idehaza leltárat, melynek segítségével pontosan számontarthatjuk holmijainkat.

A felszerelés összeállításánál tartuk szem előtt az ésszerűséget és a célszerűséget: azaz ne hagyjunk ki semmi olyat, aminek hiánya komoly nehézségeket okozna odakint, viszont ne vigyünk ki semmi feleslegeset. Ne akarjunk városi körülményeket teremteni a szabad természetben.

„A tábor: látogatás az Erdő tündérénél, aki szívesen adja mindazt, ami az övé, de hátat fordít és csodás világának minden szépségét elzárja attól, aki városi kényelem ezer fölösleges kacatjával törne be hozzá. Aki táborba száll, az erdei emberek életét élje s míg egyrészt annak minden gyönyörűségét élvezzi, ugyanakkor minden keménységét és megpróbáltatását panasztalan állja!” /Koszter atya/

A tábori étrend kérdése nem kevésbé fontos az előbbieknél; hiszen ez szabja meg az itthon vagy odakint beszerezendő nyersanyag mennyiségét s lényegesen befolyásolja a táborozási díj összegét. Az étrend összeállításánál a következő szempontok legyenek irányadók:

Az ételek olcsók
 könnyen beszerezhetők
 könnyen és gyorsan főzhetőek
 tartalmasak, táplálók
 változatosak legyenek.

Az összeállítás munkájába vonjuk be a tábor szakácsát és esetleg egy régi kipróbált, főzni jól tudó ismerőst. /Ez utóbbi lehet valamilyen tag édesanyja is./

Hogyan fogjunk hozzá az étrend összeállításához? Példaképpen közöljük itt egy tíznapos tábor étlapösszeállításának mozzanatait, tiz résztvevőt véve alapul.

I. Összeírunk néhány reggeli, ebéd, és vacsora lehetőséget a fentebb közölt szempontok figyelembevételével.

Reggelik

Ebéd

Vacsorák

Tea	Paprikáskrumpli	Bundáskenyér
Rántottleves	Bableves	Tea, szalonna
Kávé	Mákostészta	Krumplileves
Kakaó	Zöldségleves	Tejbedara
Tej	Káposztástészta	Meggye leves
	Rakottkrumpli	
	Zöldbabfőzelék	
	Borsófőzelék	
	Krumplistészta	
	Tejberizs	

II. A változatosság elvének megfelelően s a bőjti, valamint az ünnepnapokat figyelembe véve elosztjuk a lehetőségeket tíz napra és felírjuk az egyes ételekhez szükséges nyersanyag mennyiségét/10 főt számítva/. Tízórai-és uzsonna-étrendet nem célszerű itthon készíteni, ez jöhet ötletszerűen a pillanatnyi beszerzési lehetőségekhez alkalmazkodva. Természetesen vigyünk ki erre a célra néhány üveg lekvárt és a táborozási költségbe számítsuk bele a gyümölcsbeszerzést.

1.nap

száraz kosztot: hazait eszünk, u.i. a táborverés miatt nem valószínű, hogy a főzésre jut mód és idő.

2.nap

Reggeli: tea, hazai sütemény/1 csomag tea, 40 dkg cukor/
 Ebéd: paprikáskrumpli /3kg krumpli, 20 dkg zsi
 5 fej hagyma, 2 dkg paprika/
 Vacsora: bundáskenyér /5 db tojás, 50 dkg zsir

3.nap

R.: tej, kenyér /5 liter tej/
 E.: zöldbabfőzelék /3 kg zöldbab, 20 dkg zsir,
 10 dkg liszt, 1 fej hagyma/
 V.: tejbedara /50 dkg dara, 5-6 liter tej, 50 d
 cukor/

4.nap

R.: rántottleves, kenyér /10 dkg zsir, 10 dkg
 liszt, 1 dkg köménymag :5-6 liter vízhez:/
 E.: zöldségleves /1 csomó zöldség, 1 fej hagy-
 ma, 10 dkg zsir, 5 dkg liszt/
 káposztástészta /2 kg káposzta, 30 dkg zsir
 2.5kg száraztészta, 1 dkg bors/
 V.: tea, kolbász, kenyér /1 csomag tea, 40 dkg
 cukor, 40 dkg kolbász/

5.nap

R.: kakaó, kenyér /10 dkg kakaó, 50 dkg cukor/
 E.: bableves kolbásszal /70 dkg bab, 50 dkg
 száraztészta, 15 dkg zsir, 5 dkg liszt, 1 fej
 fokhagyma, 1 dkg paprika, kolbász/
 V.: krumplileves /1 kg krumpli, 10 dkg zsir,
 5 dkg liszt, 1 dkg paprika/

6.nap

R.: tej, kenyér /5 liter tej/
 E.: zöldségleves /1 csomó zöldség, 1 fej hagy-
 ma, 10 dkg zsir, 5 dkg liszt./
 mákostészta /2.5kg tészta, 20 dkg mák, 30 dkg
 cukor, 15 dkg zsir/
 V.: tea, szalonna, kenyér /1 csomag tea, 40 dkg
 cukor, 50 dkg szalonna/

7.nap

R.: kávé, kenyér /1 csomag kávépótló, 40 dkg cu-
 kor :4 liter tejhez:/
 E.: zöldborsófőzelék /4 kg borsó, 15 dkg zsir,
 10 dkg liszt/
 V.: bundáskenyér /5 db tojás, 50 dkg zsir/

8.nap

R.: rántottleves, kenyér /10 dkg zsir, 10 dkg
 liszt, 1 dkg köménymag/
 E.: zöldségleves /1 csomó zöldség, 1 fej hagy-
 ma, 10 dkg zsir, 5 dkg liszt/
 krumplistészta /2 kg tészta, 1 kg krumpli,

20 dkg zsír, 2 dkg paprika, 2 fej hagyma/

V.: meggye leves /1.5 kg meggy, 70 dkg cukor/

9.nap

R.: tej, kenyér /5 liter tej/

E.: tejberizs /70 dkg rizs, 50 dkg cukor, 5-6 liter tejhez:/

V.: krumplileves /1 kg krumpli, 10 dkg zsír, 5 dkg liszt, 1 dkg paprika/

10.nap

R.: tea, lekvároskenyér /1 csomag tea, 40 dkg cukor/

E.: rakottkrumpli /4 kg krumpli, 20 db tojás, 20dkg ~~liszt~~ zsír, 2 fej hagyma, 20 dkg kolbász/

V.: tejbedara /50 dkg dara, 50 dkg cukor/

III. A nyersanyag-mennyiségeket

összeadjuk, kiegészítjük, majd kiszámítjuk az egy személyre eső részt. A kint beszerzendő nyersanyagokat/zöldfőzelék, tej, kenyér, zöldség, gyümölcs/ természetesen kihagyjuk ebből a számításból, ez a táborozási költségbe tartozik. Bizonyos cikkeket közösen szerzünk be.

Íme, a fenti étrendtervezet nyersanyag-mennyiségének egy személyre eső része:

40 dkg zsír	15 dkg kolbász
15 dkg liszt	10 dkg dara
1 kg burgonya	10 dkg szalonna
80 dkg száraztészta	7 dkg rizs
50 dkg cukor	7 dkg bab
1 fej hagyma	60 dkg lekvár
3 db tojás	

Kenyérből egy napra fejenként fél kg-ot számítsunk.

Közösen vesszük meg: 1 kg só - 4 csomag tea -
..... 10 dkg kakaó - 1 csomag
kávépótló - 2 dkg kömény-

mag - 1 dkg bors - 20dkg mák. 7dkg paprika.

Problémát szokott jelenteni -elsősorban fiatal törzseknél- a szakácshiány. A vezető ne közvetlenül a tábor előtt, hanem már az előkészületek megkezdésekor gondoljon erre s jelöljön ki egy-két fiút/legcélszerűbb a vezető-helyett/ a szakácsmesterség elsajátítására. Ha erre nincs mód, akkor meg kell kérni a törzs valamelyik főzitudó barátját a szakácsi teendők elvégzésére.

..

Elérkezik a tábor előtti utolsó találkozás, a tábornyitó összejövétel napja. Itt közlünk a fiukkal a táborbaindulás pontos időpontját, megbeszéljük a még megoldatlan problémákat, melyek általában a felszerelés körül szoktak felmerülni, kiosztjuk a tábori megbízatásokat és ismertetjük a tábor szabályait. /E két utóbbit a tábor felépítése után is megtehetjük/.

A megbízatásoknál elvünk legyen, hogy mindenkinek legyen valami feladatköre.

Vannak	állandó	és	változó megbízatások.

	táborvezető		szolgálatosok
	vezetőhelyettes		sátorvezér
	pénztáros		diszitőmester
	beszerző, postás		tisztaságőr
	mentő		
	szakács		
	íródeák		stb.

A tábor szabályait alaposan ismertetjük meg a fiukkal és részletesen magyarázzuk meg az egyes pontokat. Megtartásukat a legkövetkezőben kívánjuk meg.

A törzs táborának szabályai:

A tábor területét csak a táborvezető engedélyével lehet elhagyni.

A vezetőnek, aki a fiukért felelőséget vállalt, állandóan tudni kell a tagok hol-létéről, részint a program akadálymentes lebo-nyolítása, részben pedig az esetleg bajbakerült fiu megsegítése szempontjából. Az eltávozott tag visszaérkezésekor azonnal jelentkezzék vezető-jénél.

A sip - vagy füttyjelek általa adott utasításnak azonnal engedelmességni kell.

Hihetetlen módon megnehezíti a veze-tő és a többiek munkáját az a fiu, akire gyüleke-zésnél várni kell. Nem is beszélve arról, ha netán hirtelen minden fiura szükség lenne/tüzoltás, szélvihar stb./ s csak nagy nehezen jönne össze a tá- saság. Félreértések elkerülésére legyenek megállá- pitott sip vagy füttyjelek s ezeket a vezető tud- tán kívül senki ne használja.

Veszélyes játékok vagy gy- korlatok csak a vezető en- gedélyével folytathatók.

Veszélyes játékok ill. gyakorlatok: céllövés, sziklamászás stb. folytatását még szabad- idő esetén is ellenőrizzük s ezeknek helyét a leg nagyobb körültekintéssel jelöljük ki.

Betegség, sérülés eseté azonnal jelentkezni kell.

Nem szabad elhanyagolni a legkisebb horzsolást semm, mert az esetleg elfertőződhet s komolyabb bajokra vezethet. Megtörténik, hogy va- lamelyik fiun ragályos betegség tör ki s ha ezt az illető eltitkolja, társainak is kára származ- hat belőle. Tehát a betegség legkisebb gyanúja e- setén is szólni kell a vezetőnek.

Fürdeni csak a megáll a- pitott helyen és időben szabad.

Ez a szabály, elsősorban a nagy víz melletti táborokra vonatkozik. Megtartását a le-

ető legszigorubban követeljük meg. Viz mellé -fő- leg folyó mellé- csak igen fegyelmezett társaság- al menjünk. A vízzel kapcsolatos engedetlenségnek sajnos már van néhány áldozata. De vonatkozik ez a szabály az erdei, hegyi táborokra is, ahol csak egy ártatlan kis patak a "víz". Itt főleg a meghü- lő elkerülésére tanácsos "törvényerőt" adni e pontnak./Izzasztó játék után meggondolatlan fiu rögtön szeretne egy nagyot fürdeni a patak hős vi- sében./

A tűzbiztonságra - főleg sátrakban - a legnagyobb gondot fordítsuk.

Eloltatlanul ne dobjunk el gyufát, mert -főleg nagy szárazság idején- könnyen meggyu- lad a fű vagy az avar. Szélvihar esetén oltsuk el a tábor tüzet, a konyhatüzet pedig jól barrikádoz- sük el. Feleslegesen nem szabad gyufát gyujtogat- ni.

Ezek után még egyszer emlékeztessük a fiukat a tábor célkitűzéseire, ismertessük a pro- gramm főbb pontjait /a meglepetéseknek szánt ré- szeket persze nem/, aztán hajrá! Vár a természet, hív a hegy, völgy, táborba fiuk!

+E-E+

Hogyan történjék a közös felszerelés -sátrak, konyhafartozékok, közös élelem stb.- kiszál- litása? Elsősorban kisebb fiuknál égető kérdés ez, ahol a tagok nem képesek egyéni felszerelésük mel- lett a közös holmi rájuk eső részét a táborhely- re szállítani. Ha atábor közelében van vasut- vagy hajóállomás, akkor ez a probléma megoldódik; gyors- teherárúként egy-két ládába csomagolva feladjuk a kellékeket /indulás előtt lehetőleg egy nappal/ s a közeli faluban kocsit fogadva /vagy pedig innen már lehet kézierővel is/ a táborhelyre szállítjuk

Ha pedig lakóhelyünktől gyalog kell megközelítenünk a táborhelyet s a kézi- vagy lo-

vaskocsival való kiszállításra nincs mód, akkor alkalmazhatjuk az amerikai aranyásók módszerét; a felszerelés egy részét elvisszük az utnak kb. a negyedéig, majd visszajövünk a többiért. Amikor már minden megérkezett, akkor mehetünk tovább. Így lassan-lassan megérkezünk célunkhoz. Kétségtelenül hosszadalmas megoldás ez, de ha más lehetőség nincs, a legcélszerűbb.

..-

Megérkeztünk a táborhelyre, megkezdődik a táborverés, a honalapítás. Első és legfontosabb teendők a sátrak felállítása. Ezek ne legyenek túl közel egymáshoz /ha lehet kb. 10 méternyire/; adjunk az egyes sátrak lakóinak bizonyos önállóságot. A vezető sátrából viszont jól lehessen látni az egész tábor.

Következik a körülárkolás. Persze ne szükséges a sátrat minden oldalról megárkolni, csak épp ahonnan az esővíz befolyhat. Törekedjünk itt is -mint általában a táborépítés minden mozzanatánál- a szépségre: szabályos gyeptéglákat vágjunk ki a földből /1x1 kisásónyom/, melyet az árok külső vagy belső felén rendben helyezünk el. Ugy árkoljunk, hogy a sátorról lefolyó víz pontosan az árokba csurogjon.

A fekhelyek elkészítését igen könnyen megoldhatjuk. Semmiképp se csináljunk ágyakat, melyek esetleg kényelmesek, „otthonosak”, de elkészítésükhöz ki kell irtani a fél erdőt. Legjobb megoldás, ha szalmazzsákokat tömünk meg szénával, szalmával vagy avarral. Ez szigetel, melegít és kényelmes is. /Kétnaponként tegyük ki a napra szel-
lőzni/.

A tartalék ruhák, cipők s egyéb felszerelési tárgyak számára készítsünk egy-egy kis állványt, mert ha földre rakjuk ezeket, átnedvesednek és megpenészednek. A lakósátrakban élelmet ne tartsunk s lehetőleg ne együnk, mert a hangyák, legyek gyakori, sőt állandó látogatókká válhatnak.

Ezek a táborépítés első és legsür-
gősebb teendői. Ha késő délután érkezünk csak a

táborhelyre, ha mást nem is, de ezeket föltétlenül végezzük el.

Következnek a közös építkezések sorozata: konyha, verem, szemétködör, latrina, táborhely stb. A konyhát, latrinát semmiképp se helyezük szélirányba. A konyha- ill. szersátrat közvetlenül a konyha mellé verjük fel, hogy főzésnél minden kéznél legyen. A tüzhely kapjon árnyéket, s forráshoz vagy a patakhoz közel legyen.

Ezzel tulajdonképpen készen vagyunk a táborveréssel. Még jöhet egy-két diszitési vagy használati tárgy ill. hely építése, faragása. Kereszt, táborkapu, csajkafa, ebédlő, stb. / Itt döntő elvünk legyen az egyszerűség: ne diszitsuk nyakra-főre a tábor, hiszen nem a civilizáció természetben való meghonosítása, hanem az erdei élet elcsajjátítása a célunk.

Gyülekezünk a tábori jelvény: kereszt, zászlóárbóc, vagy totemoszlop körül és ünnepélyesen megnyitjuk a tábor. Legelőször Ahhoz fordulunk, aki lehetővé tette, hogy eddig eljussunk. Istennek ajánljuk egész táborunkat, Tőle kérünk élményeket, tapasztalatokat s azt, hogy e tábor által is közelebb jussunk Hozzá.

Majd még egyszer ismertetjük a tábor szabályait s megbeszéljük a legközelebbi terveket.

+

Ezzel megkezdődik a tábor élete, s Fluország népe hozzafog almai megvalósításához...

II. fejezet.

FIUORSZÁG

/A tábor élete/
++

Miről szól ez a fejezet?
.....

1. A tábor egy napja
Ébresztő, torna, mosdás, sátorrend
Reggelizés, mosogatás
Forgószinpad
Szabadidő
Fürdés
Csendespihenő
Naplóírás, levélírás
Összejövetelek
Tábortűz
Napirend
Őrség
2. Krisztus a táborban
A tábor - ut Krisztushoz
Tábornyitó-, záró-, reggeli-, esti imádság
Szentmise
Lelkiismeretvizsgálat
Jótettek
Lelki olvasmányok, Szentírás
3. Tábori versenyek
A versenyek célja
Éjjeli riadó
Portyák, kirándulások
Sportversenyek
Játékok
4. A táborvezetés egyéb kérdéseiről
Speciális napok
Próbázó nap
Gyermeknap
Pontozás
Büntetés

- 5. Bucsuzás a tábortól
- Utolsó tábortűz
- Bucsuszerterítés
- Tábortűzi szerződés
- Táborbontás

+□+

"Ujjongva, boldogan száll dalunk az égre,
Erdőben, zöld mezőn járunk fűgén lépve.
Völgy ölén a táborunk, kis pataknak partján
Munkadal játszva kél vidám fiuk ajkán."

/Tábori induló

+□+

II. F I U O R S Z Á G

A tábor egy napja

Reggel 7⁰-kor élesen vág bele a sip hangja a friss hajnali levegőbe. A konyhán már folyik az élet: a szakács és a kukták előbb felkelnek, hogy idejében kész legyen a reggeli.

Az ébresztő hangjára azonnal felkelnek a fiúk s egy szál fűrdőnadrágra vetkőzve gyűlekeznek. Sietniük kell, mert még elég csipős a levegő. Torna. Futással kezdődik, majd -lehetőleg megsütött helyen- ütemes gyakorlatokkal folytatódik. Ügyeljünk arra, hogy testünk minden része kellőképpen kivegye részét a mozgásból. Tíz perces torna után néhány légzési gyakorlat következik, majd futás a mosdóhelyig. A reggeli mosakodás kettős célt: a felfrissülést és a tisztálkodást szolgálja. Szappannal derékig mosakodjunk. A túlmerészeket se engedjük megfürödni, mert nem valószínű, hogy reggel lévén az az egészséget szolgálná. A körömtisztítás se maradjon el és a hajunkat is hozzuk rendbe.

Sátorrend-készítés. Kiporoljuk a pokrócokat, szalmázscokokat, rendbetesszük a ruhákat s mindent a helyére rakunk. Öröm benézni a tiszta és rendező sátorba! Alakuljon ki verseny az egyes sátorlakói között ezirányban. Persze ugyanakkor a gyorsaságról se feledkezzünk meg. A tornának, mosakodásnak, sátorrendnek legkésőbb $\frac{3}{4}$ 8⁰-ra készen kell lennie. A sátorkörnyék tisztasága is beletartozik a sátorrendbe. A vezető alaposan ellenőrizze mindezeket. A sátraktól távolabbeső táborterület tisztasága nem kevésbé fontos. Ami szemét elégethető, az a tüzre kerül, ami nem, az a szemétködörbe.

Nyolc órakor gyülekezés a tábori jelvénynél. A vezető "jó reggelt kívánok!" köszöntéssel üdvözli a fiukat, és ezt ők viszonzják is. Reg-

geli ima, zászlófelvonás és ének következik. Majd étkezés előtti imádság hangzik fel:

Jöjj el, Jézus, légy vendégünk,
Áldd meg, amit adtál nekünk

Amen.

A sátorrendkészítés eredményének sorrendjében sorakozunk a reggeliért, melyet a szakács vagy az egyik kukta oszt ki. A vezető és helyettes /akárhányadiknak is lett kész a sátorrenddel/ utoljónak vegye át adagját.

Aki ételt, italt adott,
Isten neve legyen áldott

Amen.

A mosogatás kérdése nem kis fejtörést szokott okozni a „zöldfülü” táborozóknak. Ugyanis erre a célra nemigen szoktunk vizet melegíteni. Fellelkesítő is lenne, hiszen hideg vízben is nagyszerűen lehet mosogatni. Száraz homokkal dörzsölve az edény belsejét egy-kettőre eltávolíthatjuk a zsírt. Megfelel még ennek a célnak a patakok mentén található zsurló, békarokka. A csajkákat a sátor bejárat mellett, a csajkafán tartjuk. Kezdő táborozóknál lehetőleg minden étkezés előtt tartunk csajkavizsgálatot. Szoktassuk meg a fiukat arra, hogy csak egészen tiszta edényből étkezzenek, még ha talán kissé körülményes is annak tisztántartása.

Mosogatás után délelőtti foglalkozások kezdődnek: ma éppen forgószinpad lesz. Hárman tartják: a vezető, helyettese, s a tagok legügyesebbike. A törzset három részre osztjuk, így minden csoportba 2-3 fiu kerül. A forgószinpad-vezetők /egy kivétellel, aki a tábor őrzése végett a sátrak mellett ülti fel tanyáját/ a tábortól kb. 50-100 méternyire helyezkednek el úgy, hogy egymást ne lássák. A csoportok mindegyike egy-egy állomáshoz megy, s megkezdődik a forgószinpadi kiképzés, mely háromszor 15 vagy 20 percig tart. Az első állomás a csomókkal, földmunkával, a második népitánc-tanulással foglalkozik. A harmadik helyen elsősegély-kiképzést kapnak a fiuk. A csoportok 2 15-20 percenként váltják egymást. A forgószinpad egyébként nemcsak kiképzésre, de

próbázásra is nagyszerű keretet nyújt.

Tízórai után egy óra szabadidőt kapnak a fiuk. Nagy mértékben segíti ez elő az egyéniség kibontakozását, az önállóság kifejlődését. A szabadidő nem céltalan heverészést, lödörgést jelent. A fiuknak, -mint ezt már az előző fejezetben említettük- van bizonyos egyéni célkitűzésük is a táborra. A szabadidők módját adnak e célok megvalósítására. A vezető, aki ismeri a fiuk egyéni célkitűzéseit, észrevétlenül irányítja a tagok szabadidejét. Szoktassa őket jó időbeosztásra. Mondanunk sem kell tán, hogy -bár szabadidő van- a vezetőnek tudnia kell a fiuk hollétéről. Tehát be kell jelenteni az esetleges eltávozást.

Rengeteg vidámsággal jár a fürdés. Már a táborveréskor kijelöltük a fürdőhelyet. Ha nagyobb víz mentén táborozunk, nagyon ajánlatos karókkal kijelölni a tábori fürdőhely határát és fürdőpárokat alakítani. Egyhuzamban ne legyünk túl soká a vízben, kössük össze a fürdést napozással. Erdei, hegyi táborokban általában nincs adva a fürdőhely: saját magunknak kell elgátolni a patakot, hogy alkalmas medencét kapjunk. Nem lehet elég hangsúlyozni azt a buzgalmat, mellyel a fiuk végezték ezt a munkát. De ne csak fürdünk, napozunk, hanem játsszunk is közben. Remek birkózó, lovascsatázó versenyeket lehet rendezni a vízben vagy a vízparton.

Ebéd, mosogatás után csendespihenő következik. Kezdetétől egészen a lefújásig csak félhangosan lehet beszélgetni. Mivel foglalkozzanak a fiuk csendespihenő alatt? -Elsősorban pihenjenek, akár aludhatnak is. Erős mozgással járó játékot/még ha az csendben történik is/ ne folytassanak. Jó alkalom ez a naplóírásra, levélírára, rajzolásra, írásgyakorlásra, olvasásra. A tábori naplót felváltva írják a fiuk. Kerüljenek bele ne csak a tábor étrendje, meg az, hogy ma ekkor és ekkor volt ébresztő, utána torna, mosdás, sátorrend stb., hanem a legjobb bementések, mulatságos esetek/Pl.: Minő exotikus nyelven beszélt ma éjjel X.Y., amikor őrésre ébresztették. Vagy: dr. Kozma látogatása a konyhán.stb./, a tábor

költői hajlamu tagjainak művei, stb. Ez fogja adni tábori naplónk sajtóságot, így fog méltóan tükrözni törzsünk táborának hangulata, szelleme.

Levelet legalább háromnaponként írjanak haza a fiuk. A tábori levélírás mesterségére is meg kell tanítani a tagokat. Természetesen írják meg a valóságot, de még a legkisebb kellemetlenségeket is hallgassák el. Gondoljunk csak el, milyen felesleges aggodalomnak teszi ki szüleit az a jámbor táborozó, aki pl. ilyesmiket ír levelében: "Ej-jel egész jól aludtam. Csak néha ébredtem fel farkasüvöltésre, ami lehet, hogy csak rókaugatás volt. Hajnalfele fáztam. Elgondoltam: milyen jó lenne, ha most iderepülne egy paplan! A reggeli tornánál véletlenül leütöttem a lábamat, de a mentőnk ügyesen bekötözte..." Ha ezek a kis kellemetlenségek találkozásra méltók, majd elmondhatjuk tábor után is, amikor szüleink egy megedzett, élményekben, erényekben gazdagabbá vált ifjuembert láthatnak viszont.

Három óraker véget ér a csendespihenés. Kezdődik a nyíllövőbajnokság, melyet uzsonna és egy nagy számjatek követ.

Vacsorára paprikáskrumpli lesz. Hogy burgonya-hámozás gyorsabban menjen, az egész törzs a konyhára megy, hogy segítsen a szolgálatosoknak. Nagyon alkalmas idő ez az összejöveteletartásra. Valaki felolvashat, mesét mondhat, nótát taníthatunk, magbeszélhetjük a következő nap programját, nagyobknál vitákat rendezhetünk. Ilyenkor nyáron gyakran megtörténik, hogy délután elered az eső s a tábori élet kénytelen a sátrakba húzódni. Mivel foglalkozunk ilyenkor? -mert az világos, hogy az Erdő tanyájának vendége nem ülhet unatkozva, tehetetlenül a sátrában. Gyűljünk össze a legnagyobb sátorban, a

vezető vegye elő "tartalék" programját/melyre az I. fejezetben már utaltunk/. Például tartsunk összejövetelet. Ime egy program:

Vezető: Esik az eső, de mi csak azért sem busulunk.

Ének: Bárdos: "Sej, haj nincsen baj..."

V.: Mig ilyen nagyszerű erőben vagyunk, ostromoljuk meg Drinápolyt /Csatakiáltás: Drinápoly ostroma/

Új ének tanulása /Pl. Félre tőlem bubánat.../

Játék: Meddig tart egy perc?

Vezető: Nagyszerűen eltaláltatok majdnem mindnyájan az egy percet! Ezért elmesélem nektek az egyik első táborom legérdekesebb élményét. /Ha netán ilyen nem volt, lehet felolvasni esetleg "költői" is/

Ének: A tábor indulója

Előkészületek az esti tábortűzre /Ha az eső nagyra esik, elhúzódna, lehet a sátorban is tábortűz tartani, persze csak jelképes tűz, gyertya körül/ Megfigyelő gyakorlat: Egy vagy két percre elhallgat az egész társaság, majd utána ki-ki beszámol, hogy milyen hangokat hallott - az esőn kívül.

Tüsszentés kórusban: /Négy csoportra osztjuk a törzset s kiadjuk mindegyiknek a "varázsszavakat": herc, tref, ász, pikk. A vezető intésére egyszerre kiáltja minden csoport a kapott szót s kész a kar-tüsszentés./

Játék: Szellemi futball /végkimerülésig/

Vezető: Fejezzük be az összejövetelet a most tanult énekkel és a tábori indulóval.

A vacsora utáni fogmosás soha ne maradjon el. /Az esti mosakodás természetesen még vacsora előtt történik/ A mosogatást se hagyjuk reggelre, mert közben beszárad az ételmaradék s nagyon nehéz lesz kimosni.

Ezekután legcélszerűbb, ha átöltözünk a tábori ruhába s így megyünk a tábortűzhez. Ennek legkedvezőbb helye a tábor közepe. Legkedvezőbb, de nem a legalkalmasabb. Ugyanis a tábortűztől visszamaradó fahulladék napközben akadályozza a közlekedést s nem valami szép látványt nyújt a táborban. Tábortűz céljára legmegfelelőbb a tábor egyik sarka, ahol egyébként nemigen szoktunk járni; maga a tűz helye kövel, esetleg gyöptéglával legyen határolva. Ülőhelyeket külön készíteni /ülőszámolyokat faragni, ülőárkot ásni/ teljesen felesleges; különben is erősen városias, majálisokon divatozó szokás ez. A leterített pok-

rócon való törökülés kényelmes és természetes./Az indiánok is így ülnek körül a tanácstüzet/. Ülünk a tüznél és ne feküdjünk, mert így könnyen elaludhatunk.

Megkezdődik a tábortűz. A nap legjobb táborozója gyújtja meg. Nem máglyatüzet rakunk, ami messzire ellátszik s a hetedik határból is elriasztja a vadakat, hanem csak épp akkorát, mely elegendő a melegedéshez s a körülülők megvilágításához. Miként a tábor az év munkáját, úgy tetőzi be a tábortűz az elmúlt nap életét. Sokat várnak tőle a fiúk is, ezért a vezetőnek megfelelően fel kell készülnie rá -már odahaza. M i n d e n t á b o r t ű z e g y - e g y k e d v e s é l - m é n y l e g y e n.

Nóták csendülnek fel, melyeket mese, elbeszélés, játék vagy jelenet követ. Különös figyelemmel válogassuk össze a tábortűzi énekeket. A nóta hangulatilag alapozza meg a tábortűz egyes részeit. Jó alkalom kínálkozik most a daltanításra is. A fiúk figyelme ilyenkor jobban összpontosul s az itt tanult énekeket hosszú idők múltán dalolva, mindig a tábortűz fog eszükbe jutni. A mese -a nótával egyetemben- a tábortűz egyik elmaradhatatlan része. A magyar népmesék kiváló forrásanyagot szolgáltatnak. Nagyobb fiuknál már áttérhetünk a felolvasásra./Részletek érdekes és értékes szépirodalmi munkákból, balladák/. A játékok, jelenetek mindig a tábortűz izgalommal várt meglepetései közé tartoznak. A jelenetek leghálásabb témája a tábor élete. Két-három szemfüles tag részleteket ad elő az elmúlt nap eseményeiből, ahogy azt Röntgenszemű Bill vagy Winnetou főnök látta. „Akinek nem inge, ne vegye magára.” Tág tér nyílik ilyenkor a megbeszélésükre, nyilvános lelkiismeretvizsgálatra. Ez utóbbi ne legyen gyakori, elég ha a tábor elején, közepétáján és a végén csinálják. Ekkor mindenki bírálatot mond a sajátmaga és a törzs munkájáról s minden tag közli észrevételeit a tábori élettel, programmal kapcsolatban. Minden táborozó, de elsősorban a vezető tanulhat rengeteget a nyilvános lelkiismeretvizsgálatokból. A tá-

bortüzet zeneszámok/furulya, hegedű, szájharmónika stb./, népitáncok, csatakiáltások, vastápsok és tréfa avatási szertartások színezik. A vezető ügyeljen arra, hogy ne csak hárman-négyen szórakoztassák a tábor népét, hanem minden fiú kapjon aktív részt a tábortűz lebonyolításából.

Rendezhetünk céltábortüzeket, ahol a program egy bizonyos téma köré csoportosul/történelmi, diák, indián, csillagnéző, népi stb. tábortüzek. Természetesen ilyenkor a nóta, mese, jelenet, megbeszélés mind-mind a témát huzzák alá. Lásuk például egy történelmi tábortűz programját.

Magyar mult, magyar jelen tábortüze
.....
/Vázlat/

Bevezető: Isten, hazánkért.../ének/

Vezető: A magyar mult és a magyar jelen komoly valóság, maga az élet. A magyar nép életének jövője ebben gyökerezik. Ezért vizsgáljuk.

I. Mult. /Pillanatképek/

1. Nép-vándorlás, honfoglalás/ A csodaszarvas- vagy a fehér ló mondájának elmesélése/
2. Kereszténység felvétele: az örök élet parancsa. Ezt pár szóban kifejtteni. Ének: Ah, hol vagy magyarok... Makkai: Magyarok csillaga c. regényéből részlet felolvasása
3. Tatárdulás: a kereszt védelme karddal. Pár szó erről, majd Kodolányi: Juliánusz barát vagy Gárdonyi: Isten rabjai c. munkájából részletek.
4. Törökvész: harc karddal és keresztrel Néhány szó, majd: Arany: Szondy két apródja/dramatizálva/ Tinódi: Valamelyik históriás éneke/ének/ Zrínyi: Ne bántsd a magyart!/felolvasás/
5. Német veszély: védekezés tollal, könyvvel Néhány kuruc és 48-as dal éneklése Arany: A walesi bárdok/felolvasás vagy dramatizálás/

II. Jelen: Védekezés a szivünkben őrzött keresztel. Erről pár szó:

Ma álpróféták akarják meghamisítani a magyar múltat. De vannak igaz emberek is. Mindent menteni és megtartani, fejleszteni a múltból tovább a jövőbe, ami igazi, időtálló érték. Beleilleszkedni a mai gyakorlati életbe elveink feladása nélkül. Nem megalkudni, de nem is oktanul szembeállni. Hinni a kereszt végső győzelmében.

Befejezés: Boldogasszony Anyánk.../ének/

Az idősebb fiuknál tartsunk magyar pásztortűzékét. Ezek, a nagyokat hallgató, mesemondó, tűz- és csillagnézó tábortűzek közelebb visznek bennünket a magyar falusi nép lelkületéhez. Felejtésetlen élmény volt, amikor egyik ilyen csillagnézó tűzünkéni valaki elmondta a hadak útjának mondáját. Nem volt új előttünk a történet, mindenki ismerte, mégis újszerűvé varázsolta a környezet, a hangulat.

A tábortűz hangulata összhangban van az elmúlt nap programjával, eseményeivel, ezért természetesen módosíthatunk a z odanaza elkészített tabortűzi terveken. Így lesz igazán a napi munka koronája a tábortűz.

Tábortűz után a tábor jelvényéhez vonulunk, imádkozunk, az íródeák felolvassa a napirendet. Ez magába foglalja az éjjeli őrség rendjét, a másnapi szolgálatosok nevét, esetleges dicséreteket. A napirendnek van mindig jelmondata, mely a másnapi eszmei célt/pontosság, szolgálatkészség, magunkbanézés, nagyobb engedelmesség stb./ fejezi ki. Idézhető a jelmondat nagy emberek mondásaiból is./Pl.:

„A szeretet a közösség összetartója” :Teleki:/Több helyen meghonosodott kedves szokás a jelszó is. Tulajdonképpen a nap legjobb bemondása ez, mely ugyan csak bekerül a napirendbe. Az éjjeli őrség a tábor felé közeledő személyt a jelszó mondására szólítja fel. Ha táborbeli az illető ezt a jelszót válaszolja. A napirendet vagy egy fára vagy a vezetői sátor rudjára függesztjük ki.

Lelkiismeretvizsgálat, zászlólevonás és esti himnusz után sátraikba vonulnak, feláll az első őrség. Pár perc múlva felhangzik a takaródó sip- vagy füttyjel formájában. Ennek elhangzása után kialszik a sátrakban minden fény s megszűnik a beszélgetés.

Az őrség kérdése komoly töprengést szokott okozni a fiatal és kislétszámú/5-6 fő/tábort irányító vezetőknek. Mi az őrségállás célja? A tábor védelme tolvajok, állatok, esetleges erdő-, ill. tarlótüz vagy áradás ellen? -Igen, ez is, de ezek csak bizonyos mértékig. Van azonban ennél lényegesebb, kézzelfoghatóbb szerepe: kiváló, romantikus keretbe öltöztetett önnevelés mód. Hiszen gondoljuk csak el, milyen nagy önlegyőzést kíván egy fiutól: legédesebb álmából felkelni s egy-két óráig éberrel vigyázni társaira. Igaz, hogy aztán az őrségállás szépsége százszorosán kárpótolja őt ezért a kis kényelmetlenségért. Még a kevésbé költői lelkeket is megragadja az alvó erdő, a csillagos ég s az őrüz által megvilágított sátrak összhangjának különös szépsége. Amolyan imádságra serkentő hangulat ez. Alkalmas idő a vezető és az egyes tagok közti meghitt beszélgetésekre. A fiuk sokkal könnyebben és világosabban előhozzák problémáikat, mint máskor. Viszont sokkal fogékonyabb a lélek is. Ilyenkor a legkönnyebb „hatni”.

Az őrség bátorságra nevel. A város kavargó életéből jött és most egy egészen más környezetbe került fiu /különösen, aki először táborozik/ nem érez biztos talajt a lába alatt -pláne éjjel. Az olvasott romantikus könyvek hatására embernek nézi a szellőtől hajladozó bokrot, léptek zaját véli hallani, amikor leesik a fáról egy száraz ág vagy amikor a mezei egér éji sétára indul, s a rókaugatást valami veszedelmes fenevad üvöltésének gondolja. Beszéljünk a fiuknak már jóelőre az éjjeli erdő életéről, „titokzatos” hangjairól. A legfélősebb taggal a vezető vagy helyettese állja az első őrséget. Nézzenek utána a rejtélyes hangok, zörejek eredetének. Az éji erdővel való ismerkedés és a vezető nyugodtsága csakhamar nagy önbizalmat, bátorságot fog adni a legfélősebbeknek is.

Említettük, hogy az őrég problémát jelent a fiatal és a kislétszámú tábor irányító vezetőknek. Fő kérdés: hogyan osszam be a fiukat? Mennyi ideig tartson egy őrég? Tízes létszámú törzsnél könnyű a megoldás. 10°-12° -ig állhat egy fiu is. Ez a legkönnyebb őrég. 12°-1/2 2° -ig, 1/2 2°-3° -ig, 3°-1/2 5° -ig 2-2 fiu áll, 1/2 5°-1/2 7°-ig /a vezető és a szakács ébresztéséig/ egy. Így a nehezebb őrégek csak másfél-másfél óráig tartanak s két tag minden éjjel kimarad az őrököséből. Nagyobb fiuknál vagy kisebb létszámú társaságoknál állhat egy tag is őréget, de csak egy óra hosszat.

Ügyeljünk arra, hogy a fiuk váltakozva legyenek könnyebb, nehezebb őrégen. Az őrök felszerelése: lámpa, óra, sip, bot. őréget csak akkor lehet átadni, ha a következő ór már kibujt a sátrából és "harcrakészen" áll. Az őrök semmi esetre sem szolgál világításra, hanem hogy időnként megmelegedjünk mellette. Hangsúlyozzuk: időnként, tehát semmiképp se üljön, pláne feküdjön az ór a tűz mellé, mert egészen bizonyosan elalszik s figyelni se tud kellékeppen. Természetesen meleg nyári éjtszakákon felesleges őrököt gyujtani.

Az őrök reggel, ima után számoljanak be vezetőjüknek a tapasztalatakról.

Mulik az éj, lassan világosodik kelet felől, a madárvilág belekezd a világ legszebb, soha le nem irt szimfóniájába, s új élményeket ígérő nap ébredését köszöntik a hajnali őrök.

+□+

Krisztus a táborban

"Közelebb áll Istenéhez, ki a természettel, mint az, ki az emberekkel jó mindennapi érintkezésbe." /Eötvös József/

Nem véletlen dolog, hogy a szentek /Assisi Szt. Ferenc, Loyolai Szt. Ignác, Boldog Özséb stb./ és a világtörténelem több hatalmas egyénisége, mielőtt nagy munkáját megkezdte volna visszavonult a természetbe és itt szembenézett önmagával és társalgott Krisztussal. Ő ugyan mindenütt jelen van de az ember - az Oltáriszentség mellett - mégis csak a természetben érzi magát legközelebb Hozzá.

A táborozás által tehát közelebb kerülünk Krisztushoz.

Egy ízben említettük a keresztény ember természet iránti hódolatát. A pogány, primitív lélek nem jutott, hiszen nem is juthatott tovább a természet féltő-csodálatánál. Félt tőle, csodálta, ezért imádta. A keresztény ember viszont megismerte a Nagy Alkotót, aki mindezt létrehozta. Alkotásaiban: a legkisebb lepkében, csörgedező patokban, virágos tisztásban vagy az egeket döfködő hegyóriásokban Őt, a Teremtőt látja, aki mindezt az ember számára készítette. Istenhez emelkedő lélekkel, pogányos tisztelettel jár a természetben.

A táborozás által közelebb kerülünk Krisztushoz.

Az Ő nevével nyitjuk a tábor és Néki adunk hálát az itt kapott jókért.

Tábornyitó imádság.

Mindenható Mennyei Atyánk!
Amikor megteremtetted a világot, láttad, hogy jó. Az ember is világot alkotott magának, és mi sokszor láttuk, hogy az nem jó. Azért jöttünk most ide, ebbe a Te romlatlannak megmaradt természetedbe, hogy

megalkossuk magunknak azt a világot, melyről Te is azt mondod, mi is azt mondjuk, hogy jó.

Nagy célok ezek, Urunk, s csekély hozzájuk az emberi erő. Kérünk ezért, fogadd szeretettel a mi új világunk felépítésének elhatározását, melyet most felajánlunk Néked, s elszánásunkhoz add hozzá kegyelmedet, hogy amit akarunk, sikerülhessen is. Hiszen a mi új világunk nem más, mint a Te országod, melyet Szent Fiad hozott el közénk.

Ezt az országot, a barátság és szeretet, természetesség és hit, felelősségtudat és lovaság országát akarjuk felépíteni. Akarjuk a keménységet, a küzdelmet, a bátorságot és hősiességet, melyek nélkül nem születik meg ez az új világ. Akarjuk az egyetértést és őszinteség igaz szellemét, amelyek nélkül nem lehetünk Jézus Krisztus és egymás testvérei, sem pedig a Te fiaid.

Add meg tehát, kérünk, az alkalmakat, amelyekben ezek az eszmények megszülethetnek, add meg a világosságot, amelyel felismerjük ezeket az alkalmakat s add meg az erőt, hogy teljesíthessük az alkalmakban megnyilvánuló kívánságodat.

Adj jó napokat, amikor könnyű lesz a tiednek lennünk, de adj nehézségeket is, hogy legyen mit legyőznünk s erőt is, hogy legyen mivel győznünk. Adj feladatokat, melyekhez majd a fogunkat kell csikorgatnunk; tudjuk, hogy a Te országod erő által születik.

Kérünk, légy közöttünk s vezess vissza az egyenes útra, ha gyöngeségből letértünk volna róla. Legyen közöttünk Jézus és a Szentlélek Uristen. Ők legyenek irányítóink, vezéreink.

Mennyei Atyánk! A Te erőd-
dal s a mi elhatározásainkkal most s az

egész életen át a Te országodat akarjuk építeni, Jézus Krisztusban, aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik, Isten, mindörökkön örökké

Amen.

Táborzáró imádság.
.....

Mindenható Mennyei Atyánk!

Köszönjük, hogy nagy elhatározásaink erejéből s a Te kegyelmed segítségével .../hétig, napig/együttlehetünk. Fölépítettük a magunk új világát, mely e Te országod volt kicsinyben.

Bocsásd meg, ha nem sikerült minden úgy, ahogy elterveztük, s ahogy Te is akartad. Sajnos rendszerint kevesebbet sikerül megvalósítani az elhatározásoknál. Bocsásd meg, ha nem vettük észre a jó alkalmait, ha nem használtuk ki a nehézségek lehetőségeit, ha megtorpantunk a bátorság és hősiesség erőpróbái előtt. Bocsásd meg, ha vétettünk egymás ellen s nem tiszteltünk és szerettünk egymásban Téged. Bocsásd meg, ha elfeledkeztünk a Te országod érdekeiről s csak a magunk javát kerestük.

De köszönjük, hogy jók, bátrak, lovasok, szerények és önzetlenek lehettünk és szerettünk Téged. Köszönjük, hogy sikerült testvérnek tekintenünk egymást.

Mennyei Atyánk!

Most ebből a szép világból visszamegyünk abba, amit Te ugyan szépnek akartál, de az emberek sokszor és sokmindenben elrontották gondolataidat. Add meg nekünk, kérünk, az erőt, hogy amit itt megismertünk, szerettünk és tettünk, ne maradjon szép emlék csupán, hanem ezeket éljük és valósítsuk meg abban a világban, amely nehezen érti, sőt sokszor ellenségesen fogadja a Te gondolataidat.

Adj erőt, kérünk, hogy elvigyük a tá-

bortüzek fényét, a közös élmények varáz-
zsát, a nehézségek fölött is nagyot-aka-
rás lelkületét, hogy megismerje a világ,
hogy a Te fiaid vagyunk, s a világot a
Te országoddá akarjuk tenni, aki mind-
örökkön örökké uralkodol

Amen.

Reggel az első gondolatunk Isten-
hez száll s Tőle kérünk békés álmokat, ha eljön az
éjtszaka.

Reggeli imádság.

Mindenható Mennyei Atyánk!

Amint a természet ébred s Fe-
léd kitarul reggelenként, úgy tárjuk mi
is lelkünket Feléd. Hódolattal berulunk
le Előtted, aki határt szabsz nappalnak
és éjtszakának a mozgató mozdatla-
nul a változandó világot.

Köszönjük, hogy megőriztél az
éjtszaka a sötétség hatalmától. Köszön-
jük, hogy újból a Te világosságod ra-
gyog fölöttünk.

Ragyogtasd fel bennünk, kérünk,
a lélek világosságát is, hogy mindig a
meglássuk, mit kívánsz tőlünk és sose
feledjük, hogy tanúságot kell tennünk
Rólad. De add meg nekünk a lélek ere-
jét is, hogy megtegyük a fölismert jót,
s a világosság ne vesszék kárba.

Önts belénk, kérünk, a Te Szent-
lelkedet, hogy megadja nekünk a nagy el-
szánások bátorságát, a lovagiasság, e-
gyetértés és szeretet erejét, amik által
egyre inkább a Te hűséges fiaid aka-
runk lenni.

Órizz meg bennünket mindattól,
ami nem tetszik Neked: a büntől, a hamis-

ságtól és tunyaságtól s add, hogy azon-
nal észrevegyük, amint nem a Te utadon
járunk. Mert azon akarunk járni, s Hoz-
zád eljutni, Mindenható Atyánk, aki élisz
és uralkodol mindörökkön örökké
Amen.

Esti imádság.

Mindenható Mennyei Atyánk!

A világban újból este van, s
mi Hozzád tekintünk fel, akinél este
sincs homály.

Köszönjük Néked a mai napot.
Köszönjük, hogy engedtéél élni, az igazat
megismerni s a jót jobban szeretni. Kö-
szönjük, hogy ma is a Te fiaid s Jézus
testvérei lehettünk. Te is, mi is így a-
kartuk reggel. Belátjuk azonban és saj-
náljuk, hogy gyöngeségből sokszor nem a
Hozzád vezető utat jártuk. Mutasd meg,
kérünk, hol jártunk tilosban.

/ L e l k i i s m e r e t v i z s g á l a t /
Bocsásd meg, kérünk, a rosszat,
amit tettünk s tekintsd a jót is, amit
sikerült megtennünk.

Most pedig minden emberért kö-
nyörgünk Tehozzád. Órizz meg és vezesd
Fiaid földi Helytartóját, vigyázz püspö-
keinkre és papjainkra. Örködj azok ál-
mán, akik szeretnek bennünket s akiket
mi is nagyon szeretünk. Segítsd meg a-
zokat, akik imádkoznak értünk s bocsáss
meg azoknak, akik a Te ügyed ellen har-
colnak. Azokért is könyörgünk, akik bün-
re használják az éjtszakát s inkább le-
tagadnak Téged, semhogy megjavuljanak.

Órizz meg végül bennünket is
s önts az éjtszaka testünkbe, lelkünkbe
új erőt, hogy mikor felvirrad a holnap

frissen meneteljünk tovább Feléd, a-
ki Mennyei Atyánk vagy mindörökkön
örökké

Amen.

/A fenti imákat egy valaki felolvas-
sa, utána közösen elmondjuk a Miatyánkot és az
Üdvözlégyet./

Keressük az alkalmat a jócselkede-
tekre. Milyen ideális hely az, ahol mindenki i-
gyekszik a másik kedvébe járni! Legyen Fiur-
szág ilyen ideális hely.

Tábori könyvtárunkból nem hiányoz-
nak a lelkiolvasmányok, melyek különösen a tábor-
tüzeknek adnak mélyebb tartalmat. Nagyobb fiuknál
a reggeli ima után néhány sort olvasunk a Szent-
írásból.

A vezető jegyzetében fel vannak tün-
tetve a közeli templomok vásár- és ünnepnap mi-
serendjei. A tábor őrzése végett két csoportban,
felváltva menjünk szentmisére. Ha erre nincs mód,
/egy templom van a közelben, s ott csak egy misét
mondanak/, akkor még odahaza a plébánostól vagy
lelkiatyánktól kérjünk felmentést a tábor őri-
zők számára.

A tábor tüzeknél szebbnél-szebb le-
gendák hangzanak el, melyek egy-egy kiváló szent
életéről szólnak. A nagyobb fiukat már a modern
katolikus írók munkái foglalkoztatják. Ugyan -
csak kedvelt téma náluk a világnézeti előadás,
melyet megbeszélés és vita követ.

Az esti lelkiismeretvizsgálat al-
kalmával képet rajzolok magamnak -aznapi önma-
gamról. Kemény elhatározást teszek, hogy Krisz-
tus segítségével holnap már szebb és nemesebb
lesz ez a kép.

A táborozás által közelebb kerülünk
Krisztushoz. Használjuk ki hát jól ezt a lehető-
séget, hogy ne csak testi és szellemi, de elsősor-
ban lelki téren megerősödjünk, több emberként tér-
jünk haza a táborból.

Tábori versenyek

A versenyek, játékok nem utolsó sorban
járulnak hozzá a tábor fűsőbbé, strammábbá tété-
léhez. Aranyigazság, hogy ha valami gyakorlati is-
meretet akarsz nyújtani, azt igyekezzek valami já-
tékos, romantikus keretbe foglalni. Még egy 16-18
éves fiú is könnyebben és hamarabb "bevesz" -még
nehezebb dolgokat is- ily módon, mint esetleg szá-
raz, tudományos előadás vagy éppen erkölcsprédiká-
ció formájában. Gondoljunk például az őrségre; em-
litettük, hogy kiváló önnevelési mód. Képzeljük
él, hogy fogadná egy tagunk, ha kijelölnék őt
-mondjuk 12°-1/2 2°-ig- "romantikus önnevelésre",
azaz őrségre. Egészen másként fest a dolog, ha
rábizzuk, a tábor és a fiúk békés álmának őrzését,
melyet indián /esetleg ősmagyar/ harcoshoz méltó
kitartással, bátorsággal kell végrehajtani."

A tábori versenyeknek talán legro-
mantikusabb formája az éjjeli riadó. A fiukat már
jóelőre kioktatjuk az ilyenkor tanusítandó visel-
kedésre; ruhákat, cipőt úgy elrakni, hogy azok söté-
tben is bármikor elővehetőek és használhatóak le-
gyenek; a riadó sipjelére azonnal felkelni, feléb-
reszteni a sátertársakat s gyülekezni stb.

A riadó meséje, közvetlen célja, ro-
mantika-fajták szerint változó /indián, ősmagyar,
őskeresztény stb./ . Tág tér nyílik itt fantázi-
ánk használatára.

Egy "indián" táborunkat egyszer "am-
rikai rendőrök" fogták körül, s a rendőrök egyike
egész közel férközött a táborhoz. Mivel társai
messze voltak tőle, fényjelekkel tájékoztatta őket
a helyzetről. Az "indiánok" célja a fényjeleket
adó "rendőr" elfogása volt. Gondolhatjuk, milyen
izgalmas hajszá indult a vakmerő "sápadtarcu" el-
len, kinek lámpája hol előttünk, hol mögöttünk vil-
lant fel. Nem törődött itt senki a bozóttal, tús-
kével. Sikerült is elfogni a veszedelmes ellen-
felet. Egyik másik alkalommal a "Lurkó"-ból is-

mert csillagos farkast üldöztük, aki elrabolta a tábor legfiatalabb tagját.

Rendezhetünk/sőt legjobb ezzel kezdeni/ pusztán gyakorló jellegű riadókat. Pl.: sötétben 5 perc alatt portyái öltözéket huzni, elrejtett irást megtalálni a sötét erdőben.

Használjuk ki megfelelően ezt a remek lehetőséget a fiuk strammságra való nevelése érdekében.

A tábor önálló ország. De nem olyan ország, mely csak magából s közvetlen környezetéből él. Táboraink egyik alapvető fontosságú célja, hogy a fiuk egy-egy eddig előttük ismeretlen-magyar tájat+ ismerjenek meg. Tehát nem gubózhathatunk be, meg kell látogatnunk a tábor közelében lévő szép vidékeket, történelmi és kulturális jelentőségű helyeket. Épp ezért elengedhetetlenül szükséges, hogy a vezető jól ismerje a tábor távolabbi térképét -legalább térképről vagy leírásokból.

Necsak nézzünk, de lássunk is! A vezető portya közben beszéljen a fiuknak a táj történelmi, földrajzi nevezetességeiről, hívja fel figyelmüket mindenre, amit érdemes megjegyezni. Készítsünk sok rajzot, fényképet. De elsősorban a szemünkkel „fényképezzünk”.

Kedvenc szórakozásai a tábornak a mérkőzések, a különböző sportversenyek. A tábortól nem messze van a játszóhely, ahol izgalmas egyéni fejlődő, birkózó s tenyérabda mérkőzések szoktak lefolyni. A közeli tó vagy folyó nagyszerű lehetőségeket ad az uszó, vízbegyalogló és evezős bajnokságok lebonyolítására. Tán kissé nagyképűség ezeket sportversenyeknek nevezni, de hát mennyivel kevésbbé értékesek, edzőbbek a patakparti, napsütötte tisztáson, ózendus levegőn lefolyt kis viadalok a mindennel felszerelt, de rossz levegőjű, zárt sportcsarnokok versenyzőinek izguló, kiabáló közönség előtt lefolyt mérkőzéseinél? Természetesen még ebben az eszményi környezetben se vigyük tulzásba a versenyeket. Ne akarjuk sporttáborra változtatni Fiuországot!

Van, amikor a törzs két részre oszlik, s megkezdődik a labdarugó, kézilabda vagy zsinorlabda mérkőzés.

Különösen indián-táborokban jelent elsőrendű szórakozást a nyíllövészet. A fiuk már tábor elejétől fogva nagy lelkesedéssel készítik az ijjakat, nyilvesszőket; vajjon kié fog a legmesszebbre vinni, a legpontosabban célbatalálni?

De szólhatnánk még oldalakon keresztül a különböző játék és verseny lehetőségekről. A fontos az, hogy a vezető ötlet-tarizsnyájában legyenek bőségesen játékok, verseny-ötletek, hogy bármikor bármivel elő tudjon állni s így a tábert még élményszerűbbé, még emlékezetesebbé s a tagokat strammabb, edzettebb fiukká tegye.

A táborvezetés egyéb kérdéseiről

A speciális-, céltábertüzekhez hasonlóan tarthatunk speciális napokat is. Gondoljunk itt elsősorban a különböző romantikafajtákkal kapcsolatos napokra. Ha például táborunkat az indián romantika keretei közt bonyolítjuk le, rendezhetünk ősmagyar, őskeresztény napokat és viszont. Persze a programot gyökeresen az illető romantika kereteihez, szelleméhez szabjuk.

A próbázó napot a tábor végén tartjuk meg. A próbázás nem történhet vizsgaszerűen, hanem forgószinpad vagy akadályverseny keretében. Hangulatosak a tábertüzi próbázások. Itt is forgószinpad szerűen oldjuk meg a kérdést. Kellő számú tüzet gyújtunk egymástól halló- és látótávolságon kívül s csoportokra osztjuk a törzset. Ismételjük: a fiuk semmiféle iskola- és vizsgaságot ne érezzenek próbázáskor.

Élményszerűek a fordított napok, köztük főleg a gyermeknap. A tábor vezetői 24 órára „lemondanak” és a „nép” által választott kormány-

nak adják át a hatalmat. A volt vezetők -bár ideiglenesen háttérbe vonulnak- legyenek résen, hogy esetleges baj esetén segíteni tudjanak.

Necsak irányítsuk a fiuk munkáját, de értékeljük is azt. Legjobb módja ennek a pontozás. Lehetőleg még aznap, takarodó után készítsük el az illető nap pontozását. Ez általában három szempontból történik: 1. fegyelem, 2. szolgálatkészség/önkéntes munka/, 3. rend-pontosság. Szempontként a legnagyobb elérhető pontszám 5, összesen tehát 15 pont. A pontozás eredményét 2-3 naponként napirendben közöljük a fiukkal. Ez serkentőleg fog hatni minden tagra s így kialakul egy igazán társas és nemes versengés, s a vezető dolga is könnyebbé válik. Tábor végén a legjobb táborozókat jutalomban részesítjük.

Bármennyire is fegyelmezett fiukkal szállunk táborba, mégis megtörténik, hogy valaki megszegi a tábori szabályokat ill. táborozóhoz nem méltó viselkedést tanusít. Mit tegyen ilyen esetben a vezető? Első lépés mindig a magánbeszélgetéseknél keresendő. Igyekezem beláttatni a fiuval hibáját s eredményt hozó elhatározásra bírni. De mit tegyünk akkor, ha az illető még egyszer elköveti ugyanezt a hibát s most már ezáltal a tábor általános fegyelmét ássa alá? Hogyan büntessünk, ha büntetni kell? Vezessük rá a „bűnöst”, hogy maga szabja ki saját magára a büntetést. Vigyázzunk, a fiuk nem nagyon kiméletesek ilyenkor magukkal szemben!

A büntetés, helyesebben elégtétel legemberibb és legkeresztényibb formája a közösséggért vállalt munka/Pl.: a szolgálatosok helyett elmossa a konyhai edényeket; ma délután nem játszik, hanem X.Y. helyett elvállalja a tábor őrzését stb./ Csak a legvégső esetben legyünk mi az elégtétel mibenlétének megállapítói, de akkor is tartózkodjunk az adagmegvonástól, soron kívüli őrségre való állítástól, pláne a testi fenytéstől.

A legsúlyosabb büntetés a táborból való hazaküldés. Ha netán erre sor kerülne, értesítsük a fiu szüleit az eltávolítás okairól s a tábor elhagyásának időpontjáról.

+□+

Bucszás a tábortól

Fellobog Fiuország utolsó tábortüze- nek lángja, mely pecsétet tesz az itt eltöltött szép napok emlékére. Bármennyire is végét jelenti ez valami nemesnek, valami stramm dolognak, mégse érzékenyüljünk el s főleg a fiukat ne szoktasuk szentimentalításra. Hamisítatlan nyárspolgári jelleget adj az egész tábornak egy könnyesöpögtető, nagy sóhajtozásokkal aláfestett bucsuzkodás.

Nem, mi nem ezt tesszük. Először is képzeletben levetítjük magunk előtt a tábor történetét, majd egyenként a tagok, végül a vezető véleményét mondanak az itt lefolyt életről, az egyének és a törzs munkájáról. Mint már említettük, a vezető igen sokat okulhat ebből. Ezután tervezgetni kezdünk. A következő esztendő munkája, táborai mind-mind szóba kerülnek ilyenkor.

Tábortüz végeztével -rég kedves szokás szerint- mindenki gyertyát gyújt a tábortüzből. Bucszertartás kezdődik. Libasorba állva szép esti nótákat dalolva/Erdők mellett estvéledtem.... Adjon Isten jó éjtszakát, ó, terjeszd ki Jézusom.... Bárdos:Hüvös az éj... stb/ bejárjuk a tábor kedves helyeit. Visszatérve a tüzhöz, a magyar és a pápai Himnusz eléneklésével fejezzük be az utolsó tábori estét. Az égő gyertyákat ki-ki a saját sátra elé teszi.

Utolsó alkalommal együtt-táborozó törzsek számára ajánljuk a tábortüzi szerződést. A táborozók megegyeznek, hogy az együtt eltöltött évek és az itt lefolyt tábor emlékére öt, esetleg tíz év múlva tábortüzi találkozóra jönnek össze

ugyanezen a helyen. A szerződésről szólom, mindenki által aláírt okmányt palackban ássák el a tábor jelvénye alá.

Táborbontás.

Amilyen nagy körültekintéssel építettük fel erdei országunkat, épp oly ügyesen, észszerűen bontsuk is le azt. Jelszavunk legyen: minden nyomot eltüntetni! Az ásott gödröket/szemétdödör, verem stb/betömni, gyeptéglákat a helyükre visszarakni, az összehordott avart, szalmát elgetni vagy eltüntetni, konyhát lerombolni. Két-három hét múlva avatatlan szem már nem vehet észre semmit.

Mielőtt elhagynánk a táborhelyet, esatárláncba állva kutassuk át alaposan a közvetlen környéket, részben az esetleg hiányzó tárgyak megkeresése, részben pedig a netán ~~hiányzó~~ elszért szemét összegyűjtése céljából.

Csak egy valami marad utánunk a táborhelyen: a kereszt, mely továbbra is őrzi Fiu-ország boldog napjainak emlékét...

III. fejezet.

T O V Á B B !

/Tábor után/

Miről szól ez a fejezet?
.....

1. Uj élmények felé
2. A tábor emlékeinek megőrzése
3. Különleges táborok

+□+

"Krisztuskereszt a hegycsucson
Testvér, ne állj meg féluton,
Eszmék, ha hívnak, légy tetterős,
Légy bátor, ifju hős!"

/Induló/

+□+

III. T O V Á B B !

Ujra itthon vagyunk és készülünk a törzsi élet új, élményeket és strammságot ígérő megmozdulásaira. És visszavesszük az utat. Hegyeken, völgyeken át, mocsár mentén, liliomos tisztásokon keresztül. A vezető nem tévedhet el, hiszen előtte jár a mőzesi lángeszlop. A fiúk biznak vezetőjükben s követik őt.

Lassan-lassan kibontakozik a ködös messzeségből egy hegycsúcs, ahol elágazik a törzstagjainak útja. Új utak indulnak innen s minden út elején egy sereg kisfiú várja leendő vezetőjét.

De még messze van ez a hegycsúcs. Addig még sokat kell adnunk a fiúknak, ha azt akarjuk, hogy talpraesetten vezessék az új nemzedéket a Végső Cél felé, ahol mindegyik ösvény egyesül.

Vigyünk magunkkal az ut legnagysebb élményeinek emlékét, így a tábor emlékét is. Táborozás után gyűjtsük össze a legjobb naplórészeket, aktuális strófákat, tréfákat, rajzokat, fényképeket és készítsük el-amilyen szépen csak tudjuk- a tábor krónikáját. Egy igazán jó napló olvasásakor szinte megegyezően átéli az ember a leírt eseményeket. Nekünk pedig ezzel az a célunk, hogy az élmények emléke éljen a fiúkban, mert csak így tudnak majd később maguk is élményeket, romantikus életet ^{adni} s ezáltal egy tiszta katolikus magyar férfielekületet kialakítani azokban, akiket a Gondviselés vezetésükre fog bízni.

Különleges táborok

Ha már a törzs volt egy-két nyári állótáborba, rendezhetünk különleges táborokat.

Ezeknek legkedveltebb fajtája a mozgótábor /vizi, kerékpáros, gyalogos/. Persze itt már nagyobb testi igénybevétellel kell számolnunk, ezért 14 évesnél fiatalabb fiukat nemigen tanácsos mozgótáborba vinni. Az élelmezés kérdését csak úgy tudjuk megoldani, ha elegendő pénzt viszünk magunkkal s utközben szerezzük be a szükséges élelmiszereket. /U.i. élelmet nem cipelhetünk magunkkal/.

A mozgótábor bármennyire is kemény megpróbáltatásokkal jár, mégis a legstrammabb, legférriasabb vállalkozások közé tartozik s egy életre szóló élményt jelent a résztvevőknek.

Ak télitáborok nagyszerű lehetőségeket nyújtanak a téli-sportok elsajátítására. Karácsonyi szünetben 4-5 napra kimegyünk a hegyek közé valami kis fűthető vadászlakba/ esetleg valamelyik közeli hegyi településre/ s hóvihár, csikergő hideg ellenére csak azért is táborozunk. Nagy élményt jelent a télitábor abban az esetben is, ha tábor idejére nem jön meg a hó. Ilyenkor fő-program: a vidék beportyázása, esetleg regölés.

Ha van rá alkalmunk, készüljünk a húsvéti szentáldozásra lelkitábor keretében. Itt a legfőbb program: magunkbanzés, közös elmélkedések, melyet közös szentgyónás zár le. Legalkalmasabb hely erre egy ritkán látogatott helyen lévő erdészház. Persze nemcsak húsvét előtt hanem bármikor lehet lelkitábort rendezni. A cél mindig ugyanaz: néhány órai kikapcsolódás a rohanó életből, szembenzés önmagunkkal s lelkünk előkészítése az isteni Vendég befogadására.

+□+

+ +

V É G E